



MITEN PERUSTULO LIITTYY MIELENTERVEYTEEN?



ESITELMÄN RAKENNE

Mikä perustulo?

Perustulon mahdolliset vaikutusmekanismit
mielenterveyteen

Perustulon mielenterveysvaikutusten tutkiminen
perustulokokeiluissa



MIKÄ PERUSTULO?

- ”tulo, joka maksetaan säännöllisin väliajoin kaikille yhteiskunnan jäsenille henkilökohtaisesti ilman ehtoja ja tarveharkintaa” (BIEN)
 - perustuloksi kutsuttu kuitenkin myös malleja, jotka eivät täytä näitä kriteerejä
- perustulosta ei voi puhua yleisellä tasolla
 - taso (puhdas vs osittainen), verojärjestelmä (kustannusneutraali vs tulonjakoa tasaava) ja korvattavat etuudet (parantaako vai heikentääkö sosiaaliturvaa) määrittävät vaikutukset
 - myös ihmisten suhtautuminen muuttuu konkretiaa lähestyttäessä
 - tavoitteet ovat vaihdelleet vuosikymmenten ja esittäjien mukaan



PERUSTULON VAIKUTUSMEKANISMIT?

- tulojen ennustettavuus +
- vähemmän byrokratialoukkuja +
- tuki ihmisten omille elämänvalinnoille +
- ei stigmatisoivia piirteitä +
- enemmän resursseja varsinaiseen sosiaalityöhön +
- työllisyys ?
- köyhyys ?
- Vai syrjäytymisraha, joka ei huomioisi yksilöllisiä tarpeita, jättäisi ihmiset omilleen, syrjäyttäisi työelämästä ja vakiinnuttaisi huonot työsuhteet? -



04.12.2015



Q04.1: Pro Argumente - es nimmt die Existenzängste weg
 Es gibt verschiedene Argumente, die für ein bedingungsloses Grundeinkommen sprechen. Ich lese Ihnen jetzt einige davon vor.
 Bitte sagen Sie mir jeweils, ob Sie das Argument: sehr überzeugend, eher überzeugend, eher nicht überzeugend oder überhaupt nicht überzeugend finden.
 - es nimmt die Existenzängste weg
 FILTER: Alle

	Total	Bildung		Siedlungsart		Bekanntheit		Sonntagsfrage			Partei-Affinität		
		Oblig./ Mittel	Hoch	Stadt/ Agglo	Land	bekannt	un- bekannt	dafür	unent- schlossen	dagegen	Links	Mitte	Rechts
		Q1	R1	S1	T1	U1	V1	W1	X1	Y1	Z1	A2	B2
Total (n/w)	1'076	639	432	830	246	628	443	262	135	651	275	175	264
Total (wt.)	1'076	684	389	765	311	574	499	242	159	632	252	171	318
	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
sehr überzeugend (4)	284 26%	173 25%	111 28%	191 25%	94 30%	148 26%	135 27%	128 53%	63 40%	83 13%	99 40%	34 20%	64 20%
				T1				X1Y1	Y1		A2B2		
eher überzeugend (3)	445 41%	281 41%	164 42%	341 45%	104 34%	238 42%	205 41%	92 38%	52 33%	285 45%	104 41%	83 49%	116 37%
										W1X1		B2	
eher nicht überzeugend (2)	172 16%	113 16%	59 15%	111 15%	60 19%	103 18%	69 14%	14 6%	30 19%	127 20%	31 12%	25 15%	63 20%
									W1	W1			Z1
überhaupt nicht überzeugend (1)	148 14%	94 14%	54 14%	108 14%	40 13%	83 14%	65 13%	5 2%	10 6%	130 21%	17 7%	21 12%	64 20%
										W1X1			Z1A2
Weiss nicht	22 2%	21 3%	* *%	11 1%	11 4%	2 *%	20 4%	4 2%	3 2%	8 1%	* *%	8 4%	7 2%
		R1					U1						
Keine Angabe	6 1%	2 *%	2 *%	3 *%	2 1%	- -%	6 1%	- -%	- -%	* *%	- -%	- -%	4 1%
Mittel	2.83	2.81	2.85	2.82	2.85	2.79	2.87	3.43	3.08	2.51	3.14	2.79	2.59
Significance Level: 95%								X1Y1	Y1		A2B2	B2	
Std Dev	0.984	0.982	0.987	0.972	1.013	0.987	0.979	0.704	0.923	0.964	0.880	0.916	1.036
Std Err	0.03	0.04	0.05	0.04	0.06	0.04	0.04	0.05	0.07	0.04	0.06	0.07	0.06



PERUSTULOKOKEILUT

- Suomen kokeilussa ensisijainen vastemuuttuja työllisyys
 - osallisuustavoite mainittu kuitenkin useissa yhteyksissä
- metodologiset vaihtoehdot käytännössä kyselyt, haastattelut ja Kelan lääkekorvausrekisterit (hurjimmassa visioissa hiusnäytteet)
 - Kelan tutkimuksessa toteutettu pitkäaikaistyöttömien hyvinvointikysely, joka voidaan toteuttaa myöhemmin kokeilun käsittelyryhmälle
- VNK ei ole kilpailuttanut arviointitutkimusta
 - tutkimusasetelmaan liittyvät kysymykset täysin avoinna
- Hollannin kokeiluissa hyvinvointivaikutukset keskeisemmässä roolissa



MINCOME 1974–1979

- negatiivisen tuloveron kokeilu Manitobassa
- 10 000 asukkaan Dauphin ns. saturaatioalue, jossa kaikki asukkaat olivat oikeutettuja takuutuloon
 - agraaritalous: paljon itsensä työllistäjiä, joiden tulot epävarmoja
- Evelyn Forget'n (2011) Post-Mincome rekisteritutkimus:
 - sairaalakäynnit vähenivät 8,5 % suhteessa kontrolliryhmään
 - mielenterveyteen liittyvät käynnit vähenivät merkittävästi
 - vaikutusmekanismit kuitenkin epäselviä



JOHTOPÄÄTÖKSET

- perustulon vaikutuksista mielenterveyteen ei ole olemassa luotettavaa näyttöä
- hyvinvointivaikutusten tutkimusta ei tulisi unohtaa perustulokokeiluissa
 - vaatii poliittisen toimeksiannon ja riittävästi resursseja
 - Suomen kokeilua on välttämätöntä laajentaa, jotta voidaan tuottaa yleistettävämpiä tuloksia